

IS-SIKUREZZA TAL-IKEL

L-implikazzjonijiet tal-politika Ewropea dwar is-sikurezza tal-ikel huma doppji: il-protezzjoni tas-saħħa tal-bnedmin u tal-interessi tal-konsumaturi u l-iffavorizzar tal-funzjonament tajjeb tas-suq uniku Ewropew. B'hekk, l-Unjoni Ewropea tara li jiġu stabbiliti (u rispettati) regoli ta' kontroll fl-oqsma tal-iġjene tal-prodotti tal-għalf u tal-ikel, tas-saħħa tal-annimali, tas-saħħa tal-pjanti u tal-prevenzjoni tal-kontaminazzjoni tal-prodotti tal-ikel minn sustanzi esterni. L-Unjoni tirregola wkoll it-tikkettar għall-prodotti tal-ikel u tal-għalf.

IL-BAŽI ĠURIDIKA

L-Artikoli 43, 114, 168(4) u 169 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea.

L-ISFOND ĠENERALI

Wara serje ta' krizijiet tal-ikel tal-bnedmin u tal-għalf tal-annimali (eż. it-tifqigħa tal-BSE u l-biża' mid-diossina), il-politika Ewropea dwar is-sikurezza tal-ikel għaddiet minn riforma radikali fil-bidu tas-snin 2000. Ġie ddefinit l-approċċ "mill-farm sal-furketta", li jggarantixxi livell għoli ta' sikurezza fl-istadji kollha tal-proċess tal-produzzjoni u tad-distribuzzjoni għall-prodotti kollha tal-ikel introdotti fis-suq fi f'dan l-UE, kemm jekk huma prodotti fl-UE kif ukoll jekk huma importati minn pajjizi terzi. Dan il-korp ta' leġiżlazzjoni jiffurma sistema kumplessa u integrata ta' regoli li jkopru l-katina tal-ikel kollha, mill-għalf għall-annimali u s-saħħa tagħhom, permezz tal-protezzjoni tal-pjanti u l-produzzjoni tal-ikel, sal-ipproċessar, il-ħżin, it-trasport, l-importazzjoni u l-esportazzjoni u l-bejgħ bl-imnut.

IL-KISBIET

A. Il-leġiżlazzjoni ġenerali

Regolament qafas jistabbilixxi l-[prinċipji ġenerali u r-rekwiżiti](#) tal-liġi tal-UE dwar l-ikel u l-għalf, filwaqt li jqis "il-prinċipju ta' prekawzjoni" ([2.5.1](#)). Ir-regolament jiddefinixxi approċċ għall-valutazzjoni tar-riskju, u jistabbilixxi d-dispożizzjonijiet ġenerali f'dak li jikkonċerna t-traċċabilità tal-ikel u l-għalf. Huwa jintroduċi s-Sistema ta' Twissija Rapida għall-Ikel u l-Għalf (RASFF), li tippermetti lill-Istati Membri u lill-Kummissjoni jaqsmu l-informazzjoni malajr u jikkoordinaw ir-reazzjonijiet tagħhom għat-theddiet kontra s-saħħa kkawżati mill-ikel jew l-għalf. Huwa jistabbilixxi wkoll l-Awtorità Ewropea dwar is-Sigurtà fl-Ikel (EFSA), inkarigata milli tivvaluta r-riskji kollha relatati mal-katina alimentari u tipprovdi informazzjoni dwarhom. Wara kontroll tal-idoneità, u bi tweġiba għall-Inizjattiva taċ-Ċittadini Ewropej dwar il-glifosat, l-UE rrieżaminat il-liġi ġenerali

tagħha dwar l-ikel bil-għan li ttejjeb it-trasparenza tal-valutazzjonijiet tar-riskju tal-EFSA u l-indipendenza tal-istudji xjentifiċi sottostanti u ttejjeb il-kooperazzjoni mal-Istati Membri biex jipprovdu l-esperti u d-data. Atti ta' leġiżlazzjoni ewlenin oħra fl-oqsma tal-ikel ġdid, l-OĠM, il-pestiċidi, il-materjali li jiġu f'kuntatt mal-ikel u l-addittivi tal-ikel ukoll se jiġu riveduti biex isiru konformi mar-reviżjoni tal-liġi generali dwar l-ikel u tittejjeb it-trasparenza.

B. L-igjene tal-ikel

F'April 2014, bħala parti mill-approċċ "mill-farm sal-furketta", ġie adottat qafas leġiżlattiv ġdid magħruf bħala l-Pakkett tal-Iġjene (ir-Regolament (KE) [Nru 852/2004](#) li jindirizza [l-igjene tal-oġġetti tal-ikel li jstabbilixxi regoli speċifiċi dwar l-igjene għall-ikel li ġej mill-animali](#) u li jstabbilixxi qafas Komunitarju għall-[kontrolli uffiċjali fuq il-prodotti li ġejjin mill-animali maħsuba għall-konsum mill-bniedem](#), li jstabbilixxi wkoll regoli speċifiċi għal-laħam frisk, għall-molluski bivalvi, għall-ħalib u għall-prodotti tal-ħalib). Il-pakkett iqiegħed ir-responsabilità għall-igjene tal-oġġetti tal-ikel direttament fuq id-diversi atturi fil-katina tal-ikel permezz ta' sistema awtoregulatorja li tuża l-metodu HACCP ("hazard analysis and critical control points" - "analizi tar-riskju u punti ta' kontroll kritiċi"), immonitorjata permezz ta' kontrolli uffiċjali li għandhom jitmexxew mill-awtoritajiet kompetenti.

C. Il-kontaminazzjoni tal-ikel

Il-kontaminazzjoni tal-ikel jaf tiġri b'mod naturali jew tirriżulta minn prattiki ta' kultivazzjoni jew proċessi ta' produzzjoni. Bil-għan li tiġi protetta s-saħħa pubblika huma determinati u rieżaminati b'mod regolari livelli massimi għall-kontaminanti fl-ikel, bħan-nitrati, il-metalli tqal u d-diossini. Ir-residwi fl-ikel jistgħu joriġinaw ukoll minn animali li jipproduċu l-ikel li jkunu ġew trattati b'mediċini veterinarji jew esposti għal pestiċidi jew prodotti bijoċidali. Il-limiti massimi ta' residwi huma stabbiliti u aġġornati perjodikament. L-ebda ikel li jkun fih kwantitajiet inaċċettabbli ta' kontaminanti ma jista' jiqiegħed fis-suq tal-UE.

Barra minn hekk, hemm regoli li jikkonċernaw il-materjali li jiġi f'kuntatt mal-ikel, bħal materjali għat-trasport jew l-ipproċessar tal-ikel, kif ukoll materjali għall-imballaġġ u oġġetti li jintużaw fil-kċina jew fuq il-mejda tal-ikel. [Regolament qafas](#) jstabbilixxi r-rekwiżiti generali għall-materjali rilevanti u l-oġġetti kollha, u jiżgura li dawn il-materjali ma jittrasferixxux il-komponenti tagħhom għal fuq l-ikel f'livelli li jikkostitwixxu ħsara għas-saħħa tal-bniedem; għas-17 il-materjal u oġġett maħsuba biex jiġu f'kuntatt mal-ikel elenkati fl-Anness I tiegħu jistgħu jiġu adottati miżuri speċifiċi tal-UE li fihom dispożizzjonijiet iktar dettaljati. Fir-rigward tal-plastik, pereżempju, ġew introdotti restrizzjonijiet fuq l-użu tal-Bisfenol A fil-fliexken tal-plastik għat-tisqija tat-trabi.

D. It-tikkettar tal-prodotti tal-ikel

Il-qafas ġuridiku li jikkonċerna t-tikkettar tal-oġġetti tal-ikel huwa maħsub biex jiggarantixxi li l-konsumaturi jkollhom aċċess għal informazzjoni ċara, affidabbli u li tinftiehem dwar il-kontenut u l-kompożizzjoni tal-prodotti bil-għan li jħarsu saħħithom u l-aħjar interessi tagħhom. Pereżempju, l-allerġeni, bħas-sojja, il-glutina jew il-lattożju, iridu jiġu indikati b'mod ċar fuq l-imballaġġ. In-novità ewlenija tar-regolament il-ġdid dwar l-[informazzjoni dwar l-ikel għall-konsumaturi](#), applikabbli minn Diċembru 2016 hija r-rekwiżit li l-produtturi jindikaw il-preżenza ta' allerġeni fl-ikel mhux ippakkjat,

pereżempju fir-ristoranti jew fil-kafetteriji, l-origini tal-laħam mhux ipproċessat (għal ċerti tipi ta' laħam għajr il-laħam taċ-ċanga, li diġà għandu jiġi tikkettat għall-origini), u l-preżenza ta' imitazzjonijiet tal-ikel, bħal prodotti tal-ħaxix li jissostitwixxu l-ġobon jew il-laħam. Dispożizzjonijiet speċifiċi dwar it-[tikkettar tal-origini](#) jistabbilixxu d-dettalji, u jirrikjedu (b'xi eċċezzjonijiet) l-inidikazzjoni tal-post tat-trobbija u l-post tal-qatla tal-laħam frisk, imkessaħ jew iffriżat, ippakkjat minn qabel, tal-majjal, tan-nagħaġ, tal-mogħoż u tat-tjur.

It-tikkettar, il-preżentazzjoni jew ir-reklamar tal-ikel m'għandhomx iqarrqu bil-konsumaturi. Jeżistu regoli ċari għall-indikazzjonijiet awtorizzati dwar in-nutrizzjoni u s-saħħa (bħal "kontenut baxx ta' xaħam" jew "kontenut għoli ta' fibra" jew dikjarazzjonijiet dwar ir-rabta bejn l-ikel u s-saħħa). Dawn l-indikazzjonijiet iridu jkun bbażati fuq evidenza xjentifika u jistgħu jinstabu f'reġistru pubbliku tal-UE.

Regolament ġdid dwar [l-ikel għal gruppi speċifiċi](#) jabolixxi l-kunċett ta' kategorija wiesgħa ta' ikel "djetetiku" favur regoli għal gruppi vulnerabbli speċifiċi ta' konsumaturi bħat-trabi u t-tfal, persuni b'kundizzjonijiet mediċi speċjali u dawk fuq dieti b'valur enerġetiku ristrett għall-kontroll tal-piż.

E. Sustanzi miżjuda mal-ikel

L-addittivi alimentari, l-enzimi alimentari jew l-aromatizzanti — magħrufa wkoll bħala "aġenti għat-titjib tal-ikel" — huma sustanzi li normalment ma jiġux ikkunsmati fl-istat oriġinali tagħhom, iżda jiġu miżjuda b'mod intenzjonat mal-ikel biex iwettqu ċertu funzjonijiet teknoloġiċi, bħal pereżempju, ilewnu, iħallu jew jippreservaw. Jeżistu regoli li jirregolaw il-proċedura ta' awtorizzazzjoni, il-kundizzjonijiet tal-użu u t-tikkettar ta' dawn is-sustanzi. L-istess jgħodd għal supplimenti tal-ikel bħal vitamini u minerali, li jistgħu jiġu miżjuda mal-ikel sabiex jarrikkixxuh jew jenfasizzaw il-karattru nutrittiv partikolari tiegħu, dment li dawn jidhru fuq listi speċifiċi ta' sustanzi permessi u s-sorsi permessi tagħhom.

F. Is-saħħa tal-annimali u tal-pjanti

Ir-regolamentazzjoni tal-UE tinkludi dispożizzjonijiet ġenerali dwar is-sorveljanza, in-notifika u t-trattament ta' mard li jittiehed u l-vetturi tiegħu bil-għan li tiġi żgurata s-sikurezza tal-katina tal-ikel. Il-[qafas leġiżlattiv attwali għall-organizzazzjoni ta' kontrolli uffiċjali](#) ġie stabbilit biex jiżgura l-verifika tar-rispett tal-liġi dwar l-ikel u l-għalf u tar-regoli dwar is-saħħa u t-trattament xieraq tal-annimali. F'Mejju 2013, il-Kummissjoni ppreżentat pakkett leġiżlattiv ġdid li jinkludi proposti dwar is-saħħa tal-annimali, is-saħħa tal-pjanti, il-materjal riproduttiv tal-pjanti u l-kontrolli uffiċjali. Il-pakkett jipprovdi approċċ aktar bbażat fuq ir-riskju għall-protezzjoni tas-saħħa tal-annimali, bl-iskop li jżid l-effiċjenza tal-kontrolli uffiċjali biex kemm jista' jkun jiġu evitati l-kriżijiet tal-ikel u l-każijiet ta' frodi tal-ikel. Il-Liġi l-ġdida tal-UE li tirriżulta minn dan f'dak li jikkonċerna s-Saħħa tal-Annimali (ir-regolament dwar [mard trasmissibbli tal-annimali](#)), adottata f'Marzu 2016 u applikabbli minn April 2021, tiffoka fuq il-prevenzjoni u l-qerda tal-mard tal-annimali billi tikkjarifika r-responsabilitajiet u tiżgura l-identifikazzjoni bikrija u l-kontroll. Ir-reġim il-ġdid dwar is-saħħa tal-pjanti (ir-regolament dwar il-[miżuri protettivi kontra pesti tal-pjanti](#)) huwa maħsub għall-protezzjoni tal-għelejjel, il-frott, il-ħaxix u l-foresti kontra d-dħul u t-tixrid ta' pesti jew mard tal-pjanti. Din id-direttiva se tkun

applikabbli fil-parti l-kbira tagħha minn Diċembru 2019, bħar-[regolament il-ġdid dwar il-kontrolli uffiċjali](#), li wkoll se jkopri s-saħħa tal-pjanti u l-prodotti li ġejjin mill-animali.

G. Il-legiżlazzjoni dwar l-għalf u t-tikkettar tal-għalf.

L-operaturi tas-settur tal-għalf għandhom jiżguraw li l-istadji kollha tal-produzzjoni, l-ipproċessar u d-distribuzzjoni taħt il-kontroll tagħhom ikunu konformi mar-regoli tal-UE għall-[iġjene tal-għalf](#) u għandhom jiżguraw it-traċċabilità sħiħa. Dan jinkludi l-importazzjoni minn pajjiżi terzi u l-esportazzjoni tal-għalf lejn pajjiżi terzi. Il-bdiewa huma obbligati jzommu r-riskju ta' kontaminazzjoni bijoloġika, kimika u fiżika tal-għalf, tal-animali u tal-prodotti mill-animali baxx kemm jista' jkun meta jitingħu lill-animali li jipproduċu l-ikel. Direttiva speċifika tistabbilixxi il-limiti massimi għal [sustanzi mhux mixtieqa fl-għalf](#) għall-animali, inklużi metalli tqal, u tipprojbixxi d-dilwizzjoni ta' materjali tal-għalf ikkontaminati. Regoli dwar [it-tikkettar u l-kummerċjalizzazzjoni tal-għalf](#) huma stabbiliti biex jiżguraw livell għoli ta' sikurezza tal-għalf u, fl-aħħar mill-aħħar, ta' protezzjoni tas-saħħa pubblika u biex jipprovdu informazzjoni adegwata lill-utenti u l-konsumaturi. Id-dispożizzjonijiet dwar [il-mediċini veterinarji](#) u [l-għalf medikat](#) ġew aġġornati permezz ta' żewġ regolamenti ġodda (ir-Regolament (UE) Nru [2019/6](#) u [2019/4](#) rispettivament).

H. L-ikel ġdid

Ikel ġdid, jiġifieri ikel li ma kienx jittiekel b'mod diffuż qabel Mejju 1997, għandu jkun soġġett għal valutazzjoni tas-sigurtà qabel ma jidhul fis-suq tal-Unjoni. Mill-2018 beda japplika [regolament ġdid](#) li jippermetti aċċess aktar faċli għal ikel innovattiv, filwaqt li jinżamm livell għoli ta' sikurezza fl-ikel. Dan jintroduċi proċedura ta' awtorizzazzjoni online ċentralizzata fil-livell tal-UE għal ikel ġdid u ikel tradizzjonali minn pajjiżi terzi (li huwa meqjus bħala ikel ġdid fl-UE). Qabel ma jiġi awtorizzat, l-EFSA twettaq evalwazzjoni tas-sigurtà xjentifika ċentralizzata, li tiddefinixxi l-kundizzjonijiet għall-użu tal-ikel, id-deżinjazzjoni tiegħu bħala ikel u r-rekwiżiti tat-tikkettar. L-ikel ġdid awtorizzat kollu jitniżżel f'lista pożittiva. Sakemm tidhul fis-seħh legiżlazzjoni speċifika dwar l-ikel minn animali kklonati, l-ikel ta' dan it-tip jaqa' taħt il-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament u għandu għalhekk jiġi ttikkettat kif xieraq.

I. L-organizmi ġenetikament modifikati (OĠM)

OĠM huwa "organizmu, bl-eċċezzjoni tal-bnedmin, li fih il-materjal ġenetiku jkun inbidel b'mod li ma jseħx b'mod naturali bit-tgħammir u/jew b'rikombinazzjoni naturali"^[1]. Il-pjanti jistgħu jiġu modifikati bil-bijoteknoloġija moderna, pereżempju, biex isiru reżistenti għall-mard u jiżdied ir-rendiment tagħhom. F'konformità mal-prinċipju ta' prekawzjoni, l-UE stabbiliet qafas ġuridiku strett għall-kultivazzjoni jew il-kummerċjalizzazzjoni ta' OĠM li jintużaw fl-ikel jew fl-għalf. Qabel ma jitqiegħed fis-suq kwalunkwe OĠM l-EFSA, flimkien mal-korpi xjentifiċi tal-Istati Membri, twettaq valutazzjoni xjentifika tar-riskju biex teskludi kwalunkwe periklu kemm għas-saħħa tal-bniedem kif ukoll għas-saħħa tal-animali u l-ambjent. Malli tirċievi l-opinjoni tal-EFSA, il-Kummissjoni (li jaf tiddevja minnha) tfejji abbozz ta' deċiżjoni fejn tagħti jew tirrifjuta l-awtorizzazzjoni, li jkun soġġett għal votazzjoni b'maġġoranza kwalifikata minn kumitat ta' esperti magħmul minn rappreżentanti tal-Istati Membri. F'każ li ma jkun hemm "l-ebda opinjoni", jiġifieri

[1]Direttiva tal-UE 2001/18/KE (ĠU L106 tas-17.4.2001).

ma jkun hemm l-ebda maġġoranza kwalifikata favur jew kontra l-awtorizzazzjoni, id-deċiżjoni finali taqa' f'idejn il-Kummissjoni. Kwalunkwe ikel jew għalf awtorizzat magħmul minn jew li jkun fih OĠM irid ikum traċċabbli u ttikkettat b'mod ċar sabiex il-konsumaturi jkunu jistgħu jagħmlu għażliet infurmati. L-Istati Membri jistgħu [jirrestringu jew jipprojbixxu](#) l-kultivazzjoni ta' għelejjel li jkun fihom OĠM fuq it-territorju tagħhom stess, anke jekk dan huwa permess fil-livell tal-UE.

IR-RWOL TAL-PARLAMENT EWROPEW

Wara l-iskandlu tal-laħam taż-żiemel u każijiet oħra ta' frodi alimentari, il-Parlament talab li l-origini tiġi indikata b'mod obbligatorju, speċjalment laħam użat bħala ingredjent f'ikel ipproċessat. Fl-2017, il-Parlament u l-Kunsill qablu fuq regoli ġodda biex isaħħu l-ispezzjonijiet uffiċjali tal-ikel immirati biex itejbu t-traċċabilità tal-ikel u l-ġlieda kontra l-frodi. Tul in-negozjati, il-Parlament irnexxielu jsaħħaħ l-infurzar fir-rigward ta' prattiki frodulentijiet jew qarrieqa. Il-Parlament huwa partikolarment viġilanti fir-rigward tat-tħeddid lis-saħħa tal-konsumatur relatat mal-annimali kklonati u n-nanomaterjali jew l-OĠM. Huwa jeżamina bir-reqqa u b'mod regolari jopponi ruħu għal abbozzi ta' proposti għall-awtorizzazzjoni jew it-tiġdid ta' pjanti ġodda ġenetikament modifikati bħall-qamħirrun jew il-fażola tas-sojja.

Wara t-tħassib li tqajjem dwar ir-riskji minħabba l-użu tas-sustanza erbicida tal-glifosat fl-agrikoltura, il-Parlament Ewropew, fl-2018, iddeċieda li jwaqqaf kumitat speċjali (PEST) biex jeżamina l-proċedura ta' awtorizzazzjoni tal-UE dwar il-pestiċidi. Waqt ir-reviżjoni tal-liġi ġenerali dwar l-ikel li timmira għal trasparenza akbar fil-katina alimentari kollha, il-Parlament iġġieled biex jiżgura li l-istudji dwar is-sikurezza jiġu ppubblikati qabel ma prodott jiġi awtorizzat għat-tqegħid fis-suq.

Tina Ohliger
05/2019

